

Силабус курсу:

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	052 «Політологія»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	осінній
Кількість кредитів ЄКТС:	4
Мова(-и) викладання:	Українська (аудиторна) з елементами англійської мови в рамках самостійної роботи студентів
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

К.і.н., доцент, Сапицька О.М.

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Доцент кафедри історії та археології

посада

sapytska@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-4838802

телефон

месенджер

за розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Розкрити зміст навчального курсу, показати його основні періоди, головні тенденції та проблематику розвитку країн і суспільств як складових всесвітньої історії. Сприяти залученню студентів до глибокого комплексного знання всіх складових частин всесвітньої історії. Для досягнення мети потрібно з урахуванням системного підходу та принципу комплексності виокремити найважливіші регіональні події за хронологічним принципом, надати їх сучасну оцінку, акцентувати увагу на особливостях перебігу всесвітньої історії. Навчити логічно мислити, пов'язувати різні фактори та аспекти у єдине ціле для висвітлення динаміки регіональних та локальних трансформацій. Розкрити важливість впливу природно-географічних умов на загальний та регіональний історичний розвиток суспільств у відповідності з хронологічними рамками курсу.

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: - матеріальні та нематеріальні джерела, що розкривають основні факти з історії кожної країни та регіону в рамках всесвітньої історії;

- історіографію зі всесвітньої історії;

- вплив природно-географічних умов на становлення та розвиток кожної країни, що вивчається;

- основні підходи до вивчення всесвітньої історії, фактологічний матеріал та хронологію найважливіших подій тощо;

- основні положення, принципи та тенденції розвитку суспільств впродовж історії людства;

- основні аспекти соціального, економічного, політичного та культурного розвитку країн за хронологічним принципом;

вміти: - вільно володіти фактологічним матеріалом навчального курсу;

- дати вичерпну й об'єктивну характеристику визначним історичним особам за весь період всесвітньої історії;

- проводити аналіз соціально-економічного та політичного розвитку країн за політико-правовими джерелами;
- виокремлювати загальне та особливе у розвитку країн за хронологічним принципом;
- здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

Передумови до початку вивчення: Історія України та української культури; Етнополітологія тощо.

Мета курсу (набуті компетентності)

Навчальна дисципліна «Всесвітня історія» є однією з базових для подальшого вивчення та загального розуміння перебігу багатьох політичних подій всесвітньої історії.

Набуті знання та компетентності можна використовувати для формування системного та комплексного сприйняття історичного та політичного процесу в глобальному, регіональному та локальному масштабах; для розуміння ключових аспектів становлення та розвитку різних народів світу та глобального розвитку людства; для розуміння причин трансформаційних процесів та їх впливу на повсякдення.

Вивчення даного навчального курсу надає змогу здобувачу вищої освіти набуті наступних компетентностей:

1. Здатність до цілеспрямованого накопичування знання, самостійного пошуку та опрацювання інформації.
2. Здатність взаємодіяти з представниками інших професійних груп суспільної та гуманітарної сфер.
3. Здатність до творчого мислення, яке полягає у схильності до нестандартного вирішення задач, самостійності міркувань та умовиводів.
4. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
5. Здатність виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, аналізувати наукові тексти та узагальнювати цю інформацію.
6. Здатність до самостійного історіографічного аналізу.
7. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу тексту.
8. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
9. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
10. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності

джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати тощо).

11. Здатність працювати з текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати освітньо-наукових розвідок .
12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
13. Здатність здійснювати дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших суспільних та гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно-комунікативні технології та інформаційні бази даних.
14. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах освітньо-наукової комунікації.
15. Здатність в межах обраної спеціалізації здійснювати інноваційні дослідження, вміння готувати результати власних освітньо-наукових досліджень до оприлюднення у фаховому середовищі.

Структура курсу

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Вступ до дисципліни. Первісне суспільство	2/0/0	Дотримання правил академічної доброчесності при вивченні дисципліни. Хронологічні рамки курсу. Періодизації ІПС. Джерельна база. Антропогенез. Антропосоціогенез. Соціогенез. Політогенез.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи.
2.	Стародавній Схід.	2/0/0	Хронологічні та територіальні рамки ІСС. Давній Схід як історичний феномен. Вплив природно-кліматичних умов на становлення та розвиток держав Стародавнього Сходу. Джерела та історіографія ІСС. Єгипет. Месопотамія. Вавилон. Ізраїльсько-Іудейське царство. Хетти. Сирія та Фінікія. Урарту. Ассирія. Персія. Індія. Китай. Найдавніші політичні та правові акти. Характерні риси східних деспотій.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
				лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
3.	Доба Античності. Стародавня Греція та Рим.	2/0/2	Вплив природно-кліматичних умов на становлення та розвиток Стародавньої Греції та Риму. Джерела та історіографія. Роль Античної Греції та Риму у світовому історичному процесі. Соціально-політична характеристика Стародавньої Греції: Крито-мікенський період. Гомерівський період. Талассократія. Архаїчний період. Виникнення полісів. Велика грецька колонізація. Ранньогрецька тиранія. Класичний період. Афіньська демократія. Політико-економічне становище в Стародавній Греції під час та після греко-перських війн. Делоський морський союз. Елліністичний період. Соціально-політична характеристика Стародавнього Риму: Стародавній Рим у царський період. Стародавній Рим у період ранньої республіки. Стародавній Рим у період пізньої республіки. Стародавній Рим в період принципату та доміанату. Падіння Західної Римської республіки. Відмінності соціально-економічного та політичного розвитку Стародавньої Греції та Риму.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
4.	Візантія та Південна й Центральна Європа.	2/0/2	Джерельна база та історіографія. Причини перетворення Східної Римської імперії на Візантійську імперію. Зовнішня політика візантійських імператорів. Війни Візантії. Дунайські булгари. Турки-османи. Соціально-політичні процеси на Балканах до кінця XIII ст.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу,

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
				перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
5.	Середні віки у Європі.	2/0/2	Джерельна база та історіографія. Встановлення феодальних відносин у світовій історії. Середньовіччя Західної Європи до початку розкладу феодальних відносин. Соціально-економічні та політичні причини та наслідки Хрестових походів. Великі географічні відкриття. Релігія та політика. Становлення феодально-абсолютистських порядків у Західній Європі. Зв'язок війн та політики у Західній Європі доби середньовіччя.	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
6.	Азія та Африка у середні віки та новий час.	2/0/2	Джерельна база та історіографія. Особливості Середньовічного Сходу. Середньовічний Схід як соціоісторичне поняття. Афро-Азійський регіон як якісно новий етап цивілізаційного розвитку. Політичний вплив Заходу на трансформацію країн Афро-Азійського регіону. Середньовічна Африка. Африка та Азія у постсередньовіччі (кінець XVII — початок XVIII ст.)	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.
7.	Західна Європа, Північна та Латинська Америка у новий час.	4/0/4	Джерельна база та історіографія. Політична обстановка в Західній Європі у XVII ст. Тридцятирічна війна та її політичні наслідки. Громадянська війна в Англії (1642-1651 рр.). Війна за австрійську спадщину 1740-1748 рр. Революційна ситуація та початок	<i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>революції у Франції. Якобінська диктатура. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика Наполеона. Віденський конгрес (1814-1815) і його рішення. «Священний Союз». Реставрація Бурбонів. Революції в Європі 1848-1849 рр. Франко-пруська війна 1870-1871 рр. Третя республіка у Франції. Економіка Франції наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст. Італія в ХVІІІ ст. Революція в Італії 20-30-х років ХІХ ст. Італія в 1848-1849 рр. Створення італійського королівства. Німеччина у новий час. Економічний розвиток німецьких держав у 1815-1848 рр. Революція в Німеччині. Німеччина після революції 1848-1849 рр. Конституційний конфлікт і Бісмарк. Австро-пруська війна 1866 р. Створення Північнонімецького союзу. Утворення США. Війна північноамериканських колоній за незалежність (1775-1783). Громадянська війна 1861-1865 рр. Реконструкція Півдня (1865-1877 рр.). Внутрішній устрій США (1780-1880). Зовнішня політика США до 1 СВ. Міжнародні відносини останньої третини ХІХ – початку ХХ ст. Створення Троїстого союзу. Створення Антанти.</p>	<p>опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу, колоквиуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.</p>
8.	Світ у ХХ столітті	2/0/2	<p>Політична боротьба у Франції наприкінці ХІХ - на початку ХХ ст. Суперництво Троїстого Союзу та Антанти і Балканські війни. І Світова війна. Версальсько-Вашингтонська система. Ліга Націй. Міжвоєнний політичний розвиток світу. Загострення міжнародних відносин наприкінці 20-х рр. ХХ ст. 2 Світова війна. Світ після 2 Світової війни. Глобалізація. Поляризація суспільно-політичних систем у післявоєнному</p>	<p><i>Методи навчання:</i> Навчальна лекція. Бесіда. Наочні та практичні методи навчання. Проблемно-пошукові методи. <i>Методи контролю:</i> Фронтальне, вибіркоче індивідуальне усне опитування на семінарських заняттях, фронтальне тестування, контрольні роботи для підвищення рейтингу,</p>

№	Тема	Годин и (Л/ЛБ /ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			світі. Соціально-реформістська модель організації суспільства: становлення та криза. Неоконсерватизм: суть та особливості. Розпад колоніальної системи та модернізація країн третього світу. Науково-технічний прогрес та постіндустріальне суспільство. Міжнародний тероризм як планетарна проблема. Створення ЄС та європейських організацій.	колоквіуми по самостійних розділах теоретичного курсу, перевірка конспектів лекцій, екзамен, самоконтроль та взаємоперевірка знань студентів.

Рекомендована література

1. Arnold D. The Age of Discovery, 1400-1600. – Routledge, 2002. – 84 p.
2. Bergreen L. Columbus: The Four Voyages, 1492-1504 / Reprint edition. – Penguin, 2013. – 423 p.
3. Bergreen L. Marco Polo: From Venice to Xanadu. - Quercus, 2009. – 464 p.
4. Bierbrier M.L. Historical Dictionary of Ancient Egypt (Second Edition) - Scarecrow Press, 2008. - 488 p.
5. Çifçi A. The Socio-Economic Organisation of the Urartian Kingdom, 2017. – 354 p.
6. Coop G., Pickrell J. K., Novembre J., Kudaravalli S., Li Jun. The Role of Geography in Human Adaptation // PLOS Genetics. - 2009-05-06. - Vol. 5, iss. 6.
7. Hunt N.B. Living in Ancient Mesopotamia. - Chelsea House Publications, 2008. - 96 p.
8. Jacobs J. The Story of Geographical Discovery: How the World Became Known. - Forgotten Books, 2016. – 241 p.
9. Lowie R.H. Primitive Society. New York, 1961 [1920].
10. Plant J. Primitive Technology. – Ebury Press, 2019. – 192 p.
11. Revolt and Resistance in the Ancient Classical World and the Near East // Editors: John J. Collins and J.G. Manning, 2016. – 304 p.
12. Service E.R. Primitive Social Organization. An Evolutionary Perspective. - New York, 1971 [1962].
13. Ulanowski K. Neo-Assyrian and Greek Divination in War, 2020. – 572 p.
14. Вернадський В.І. Вибрані праці. – К., 1969 р.
15. Всесвітня історія / Авт.-упоряд.: Я.М.Бердичевський, С.О.Осмоловський, О.П. Решетнікова.- Запоріжжя: Прем'єр, 1998.- 352 с.
16. Всесвітня історія: Навч. посіб. для ВНЗ. Вид. 2-е / Б.М. Гончар, М.Ю. Козицький, В.М. Мордвінцев, А.Г. Слюсаренко. –К.: Знання, 2002.- 565 с.
17. Голованов С.О. Історія Стародавнього Світу. В 5 т., 2016. – 472 с.

18. Горбань Ю.А., Білик Б.І., Карабанов М.М., Розовик Д.Ф., Дячук Л.В. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV - початку XXI століть. – К.:Знання, 2012. – 438 с.
19. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу: Навчальний посібник. – К.:Либідь, 2002. – 590 с.
20. Ручинська О. А., Сергеев І. П. Історія Стародавнього Сходу: Навчально-методичний посібник. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 108 с.
21. Хрестоматія з історії Стародавнього Світу / Ред. В. Струве. – К.: Радянська школа, 1953. – Т. 1. Стародавній Схід. – 356 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека СНУ ім. В. Даля: <http://filelibsnu.at.ua>
2. eCampus, система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля: <http://moodle2.snu.edu.ua/>
3. <https://snu.edu.ua/wp-content/uploads/Polozhennya-pro-otsinyuvannya-rezultativ-zh-zminamy-21.pdf>
4. Електронна бібліотека: <http://www.info-library.com.ua/>
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. https://en.wikibooks.org/wiki/Ancient_History/Ancient_Near_East
7. https://www.ancient.eu/Near_East/
8. <https://www.history.com/news/8-things-you-may-not-know-about-hammurabis-code>
9. <https://avalon.law.yale.edu/ancient/hamframe.asp>
10. <https://www.nationalgeographic.org/interactive/>
11. <https://www.historyfiles.co.uk/MainFeaturesMiddEast.htm>
12. <https://www.jewishvirtuallibrary.org/hittites>
13. https://www.metmuseum.org/toah/hd/urar/hd_urar.htm

Методичне забезпечення

Історичні, етнографічні та політичні карти, таблиці та схеми; науково-популярні документальні тематичні фільми; он-лайн таймлайни, аудіоконтент та інші онлайн-ресурси.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Участь у виконанні тематичних практичних завдань (побудова інфографіки та інших графічних і візуальних об'єктів, створення презентацій, написання есе тощо).	20
Індивідуальні завдання	10
Іспит	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування та без аналітична компіляція є забороненими.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Студент може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути зараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Для комплексного ґрунтового розкриття мети навчальної дисципліни та ознайомлення студентів з новітніми дослідженнями у рамках об'єкту та предмету дисципліни вважається доцільним рекомендація англomовної тематичної літератури та он-лайн ресурсів для самостійного опрацювання студентами.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Поведінка під час он-лайн занять:

Під час он-лайн занять студенти мають дотримуватися етичних правил он-лайн спілкування:

- Приєднуватись до заняття вчасно за посиланням, яке викладене у е-розкладі.
- Вмикати камеру та вимикати мікрофон під час викладення матеріалу викладачем.
- Вмикати мікрофон тільки під час відповіді.
- Питання, що виникають під час заняття, потрібно писати у чаті.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- дотримуються принципів соціальної відповідальності;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.